

ΑΡΧΗ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΡΑΣΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

(ΥΠΟΘΕΣΗ ΑΡ. 121/2016(2))

ΑΥΤΕΠΑΓΓΕΛΤΗ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΠΙΘΑΝΩΝ ΠΑΡΑΒΑΣΕΩΝ ΑΠΟ ΤΟΝ ΤΗΛΕΟΠΤΙΚΟ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟ «ΜΕΓΑΟΝΕ»

Ημερομηνία Απόφασης: 29 Μαρτίου, 2017

Ενώπιον: κ.κ. Αλέκου Ευαγγέλου, Προέδρου, Ρόνας Πετρή Κασάπη, Αντιπροέδρου, Τάσου Κυρμίτση, Ξενοφώντος Χαραλάμπους, Ισίδωρου Κολώτα, Σέργιου Ποΐζη και Αγγελικής Λαζάρου, Μελών.

ΑΠΟΦΑΣΗ

Στην παρούσα υπόθεση, η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου εξετάζει αυτεπάγγελτα τις από μέρους του οργανισμού πιθανές παραβάσεις του **άρθρου 29(3)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Οργανισμών Νόμων του 1998 μέχρι 2016 και του **Κανονισμού 32(3)(α)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000).

Το πιο πάνω άρθρο αναφέρει:

29.-(3) Για τα αναφερόμενα στα εδάφια (1) και (2) προγράμματα που μεταδίδονται σε μη κωδικοποιημένη μορφή, τηλεοπτικοί οργανισμοί έχουν την υποχρέωση να διασφαλίζουν ότι προηγείται ακουστική προειδοποίηση ή να αναγνωρίζονται από την παρουσία ενός οπτικού συμβόλου καθ' όλη τη διάρκεια τους.

Τα εδάφια (1) και (2) του άρθρου 29 για τα οποία γίνεται αναφορά στο προαναφερθέν εδάφιο, αναφέρουν τα εξής:

29.-(1) Οι σταθμοί έχουν υποχρέωση να διασφαλίζουν ότι οι εκπομπές τους δεν περιλαμβάνουν προγράμματα τα οποία ενδέχεται να βλάψουν σοβαρά τη

σωματική, την πνευματική ή την ηθική ανάπτυξη των ανηλίκων και ιδίως προγράμματα που περιέχουν πορνογραφικές σκηνές ή σκηνές αδικαιολόγητης βίας.

29.-(2) Η πιο πάνω στο εδάφιο (1) προβλεπόμενη υποχρέωση, επεκτείνεται επίσης και σε άλλα προγράμματα που ενδέχεται να βλάψουν τη σωματική, την πνευματική ή την ηθική ανάπτυξη των ανηλίκων, εκτός αν εξασφαλίζεται, με την επιλογή του κατάλληλου χρόνου μετάδοσης του προγράμματος ή με άλλα τεχνικής φύσεως μέτρα, ότι οι ανήλικοι δε βλέπουν ή ακούν κατά κανόνα και συστηματικά τις εκπομπές αυτές.

Ο πιο πάνω Κανονισμός αναφέρει:

32.-(3) Απαγορεύεται- (α) η μετάδοση προγραμμάτων εντός οικογενειακής ζώνης που ενδέχεται να βλάψουν σοβαρά τη σωματική, πνευματική ή ηθική ανάπτυξη των ανηλίκων και ειδικότερα προγραμμάτων που περιέχουν ερωτικές σκηνές ή σκηνές βίας.

Ύστερα από σχετική απόφαση, η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου με επιστολή της ημερομηνίας **7.11.2016** έθεσε ενώπιον του οργανισμού τις διερευνώμενες παραβάσεις. Στην εν λόγω επιστολή αναφέρονται, μεταξύ άλλων και τα πιο κάτω:

Εάν επιθυμείτε να υποβάλετε οποιοσδήποτε εξηγήσεις και/ή παραστάσεις και/ή τις θέσεις σας αναφορικά με τις ως άνω πιθανές παραβάσεις, καλείσθε όπως τις υποβάλετε υποχρεωτικά γραπτώς στην Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου, το αργότερο εντός σαράντα πέντε (45) ημερών, από τη λήψη της παρούσας επιστολής.

Σε περίπτωση που επιθυμείτε να επιθεωρήσετε, προς τον πιο πάνω σκοπό, το διοικητικό φάκελο της υπόθεσης, παρακαλείσθε όπως ενημερώσετε άμεσα την Αρχή και εν πάση περιπτώσει, εντός επτά (7) ημερών από την ημερομηνία λήψης της παρούσας επιστολής, για να καθοριστεί η ημερομηνία και η ώρα της επιθεώρησης.

Εάν η Αρχή δεν λάβει οποιαδήποτε απάντηση μέσα στην καθορισμένη προθεσμία, δύναται να προχωρήσει στη λήψη απόφασης χωρίς την απάντησή σας.

Σε περίπτωση, που η Αρχή, μετά την εξέταση όλων των δεδομένων της υπόθεσης, συμπεριλαμβανομένου και του γραπτού υπομνήματος σας, καταλήξει σε εύρημα παράβασης, τότε θα κληθείτε, όπως αποστείλετε γραπτώς τις θέσεις σας για σκοπούς μετριασμού της κύρωσης.

Οι διερευνώμενες παραβάσεις που τέθηκαν υπόψη του οργανισμού εκτίθενται πιο κάτω στα υποστοιχεία 1 – 2:

1. Στις **14/10/2016**, μεταξύ των ωρών **16:00 – 18:00**, ο οργανισμός μετέδωσε το απογευματινό πρόγραμμα «Όλα για σένα» στο πλαίσιο του οποίου μεταδόθηκε λεκτική αναφορά σε συνδυασμό με σκηνές που ενδέχεται να βλάψουν σοβαρά τη σωματική, την πνευματική ή την ηθική ανάπτυξη των ανηλίκων, χωρίς να προηγηθεί ακουστική προειδοποίηση ή να αναγνωρίζεται από την παρουσία οπτικού συμβόλου καθ' όλη τη διάρκειά του, κατά παράβαση του **άρθρου 29(3)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Οργανισμών Νόμων του 1998 μέχρι 2016.

Κατά τη διάρκεια του προγράμματος «Όλα για σένα» η παρουσιάστρια Αλεξία Αναστασίου και οι πανελίστες συζητούν διάφορα θέματα και συγκεκριμένα το περιστατικό ξυλοδαμού μαθήτριας από συμμαθήτριές της και την καταγραφή του από φορητό τηλέφωνο.

Ειδικότερα, προβλήθηκαν πλάνα από το βίντεο του ξυλοδαμού (σε split screen μορφή), το οποίο παρουσιάζει την μαθήτρια-θύτη να στέκεται όρθια και να μιλά στη μαθήτρια-θύμα, η οποία είναι καθισμένη σε καρέκλα και την οποία ξαφνικά χαστουκίζει στο πρόσωπο και τραβώντας την από τα μαλλιά, την ρίχνει με την πλάτη στο έδαφος. Στη συνέχεια, ενώ το θύμα είναι πεσμένο

στο έδαφος, η εν λόγω μαθήτρια τη γρονθοκοπεί στο κεφάλι, την τραβά από τα μαλλιά και την χτυπά επανειλημμένα στο κεφάλι. Παράλληλα άλλη μαθήτρια αρπάζει τη μαθήτρια-θύμα από τα μαλλιά και την σέρνει προς τα πίσω κλωτσώντας την επανειλημμένα στην πλάτη. Στο βίντεο φαίνονται και άλλες μαθήτριες, οι οποίες παρακολουθούν τον ξυλοδαρμό. Η προβολή των εν λόγω πλάνων διαρκεί 50 δευτερόλεπτα.

Επίσης, μεταδόθηκε συζήτηση ως ακολούθως:

Πανελίστας 1 (Π.1.) Ένα βίντεο που κυκλοφορεί στο διαδίκτυο και πραγματικά μόνο εκνευρισμό μπορεί να σου φέρει. Και όχι μόνο εκνευρισμό, αγανάκτηση και πολλά άλλα συναισθήματα που εν πάση περιπτώσει δεν είναι της ώρας να τα ονομάσουμε. Ένα βίντεο που φέρει μαθήτριες στη Λεμεσό να έχουν ξυλοκοπήσει μια άλλη συμμαθήτριά τους. Το βίντεο είναι σκληρό πραγματικά. Εμείς έχουμε καλύψει έτσι αν θέλετε να δούμε λίγο, έχουμε καλύψει τα πρόσωπα

Αλεξία Αναστασίου (Α.Α.) Θα βλέπουμε κι όλες τα πλάνα μέχρι να μιλήσουμε...

Π.1. Και φαίνεται ότι αφορμή για αυτό το βίντεο το τραγικό Αλεξία μου είναι ότι πραγματικά υπήρχαν εκεί απαθείς μάρτυρες που έβλεπαν το περιστατικό και δεν έκαναν τίποτα. Σε αυτό το σημείο έχουμε φτάσει, και απλά κινηματογραφούσαν λες και ήταν μια εκδήλωση, χαρούμενη εκδήλωση ή ένα θεατρικό που έπρεπε να το απαθανατίσεις με το κινητό σου, για να το έχεις και να γελάς μετά

Πανελίστας 2 (Π.2.) Σαν ανάμνηση...

Α.Α. Παιδιά κατ' αρχάς η μικρή είναι εντάξει;

Π.1. Έχει μεταφερθεί από συγγενικά της πρόσωπα στο νοσοκομείο, είναι εντάξει με κάποιους μώλωπας και κάποια γδαρσίματα. Παρόλα αυτά δεν έμεινε μόνο σε αυτό το περιστατικό. Επίσης Αλεξία μου είναι πολύ σημαντικό να σου πω ότι το όλο περιστατικό δεν έγινε μέσα στο σχολείο, γιατί κάποια δημοσιεύματα ήθελαν ότι το όλο σκηνικό έγινε μέσα στο σχολείο. Καμία σχέση, έχουμε όμως και τους αρμόδιους φορείς οι οποίοι θα τοποθετηθούν. Απλά πριν δώσουμε το λόγο στους αρμόδιους. Να σου πω ότι αφορμή για τον ξυλοδαρμό υπήρξε ένα αγόρι, το

οποίο φέρεται ότι, το θύμα στην προκειμένη περίπτωση έστειλε μηνύματα στο αγόρι της κοπέλας που την ξυλοφόρτωσε.

A.A. Αυτός ήταν ο λόγος;

Π.2. Ναι.

Π.3. Ναι το λέει και στο βίντεο, γιατί έστειλες μήνυμα, δεν ήξερες ότι μπορεί και να χωρίσουν μετά είπε μια άλλη. Το όλο βίντεο προβληματίζει, συγκλονίζει όλους και είναι αυτό που είπες στην αρχή και τους γονείς του παιδιού το οποίο δέχεται επίθεση και τους γονείς του παιδιού που κάνει την επίθεση.

Ακολουθεί τηλεφωνική επικοινωνία με το Διευθυντή Μέσης Τεχνικής Εκπαίδευσης κ. Ηλία Μαρκάτζη, ο οποίος σχολιάζει το περιστατικό. Η παρουσιάστρια τον ρώτησε τι γνωρίζουμε μέχρι στιγμής και τι έχει γίνει. Ο ίδιος αναφέρθηκε στις πρώτες ενέργειες προς αντιμετώπιση του προβλήματος.

Στη συνέχεια υπήρξε τηλεφωνική επικοινωνία με τον Εκπρόσωπο τύπου της αστυνομίας κ. Ανδρέα Αγγελίδη, ο οποίος ανέφερε, ανάμεσα σε άλλα, ότι θα πρέπει να μην γίνονται άσκοπες και αχρείαστες δηλώσεις επί του θέματος και ότι ο ίδιος δεν θα απαντούσε σε οποιεσδήποτε ερωτήσεις.

Ακολούθησε τηλεφωνική επικοινωνία με τον κ. Μάριο Νικολάου, Πρόεδρο του Συνδέσμου Πρόληψης και Αντιμετώπισης της Βίας στην Οικογένεια.

Κατά τη διάρκεια των τηλεφωνικών παρεμβάσεων των κ.κ. Μαρκάτζη, Αγγελίδη και Νικολάου υπήρχε στην οθόνη υπότιτλος «βίντεο ξυλοδαρμού με θύμα 16χρονη μαθήτρια σοκάρει το παγκύπριο».

Ακολούθως, η παρουσιάστρια και οι πανελίστες επανήλθαν στη συζήτηση του συγκεκριμένου περιστατικού, κατά τη διάρκεια της οποίας μεταδόθηκαν τα ακόλουθα:

Π.3. Είναι πάρα πολύ σοβαρή η συγκεκριμένη περίπτωση, δεν είναι η πρώτη φορά είναι η τέταρτη φορά που πέφτει θύμα ξυλοδαρμού η συγκεκριμένη κοπελίτσα. Για όνομα του θεού, εμένα καμιά δικαιολογία δεν την μασάω, ούτε

την πιστεύω ούτε μου είναι εύκολο να το χωνέψω όλο αυτό το πράγμα. Και διαλέξαμε και δείξαμε ένα βίντεο που το φτιάξαμε για να μην δείξουμε ούτε πρόσωπα ούτε τίποτε άλλο. Ήτανε το πιο ελαφρύ έχω να σου πω Αλεξία.

Α.Α. Δηλαδή συγκεκριμένα η κοπέλα χτυπούσε τη συγκεκριμένη κοπελίτσα έτσι για να καταλάβω και γω.

Π.3. Είναι η τέταρτη φορά που έχει πέσει θύμα ζυλοδαρμού.

Α.Α. Από το ίδιο άτομο;

Π.3. Η συγκεκριμένη κοπέλα ναι, αλλά υπάρχουν και άλλα βίντεο τα οποία δείχνουν την κοπελίτσα, η οποία χτυπούσε άλλες κοπέλες.

Α.Α. Χτυπούσε και άλλα παιδιά;

Π.1. Ναι, αλλά αυτή τη στιγμή έχουν απόλυτο δίκαιο όμως οι άνθρωποι οι οποίοι έχουν βγει από τις αρμόδιες υπηρεσίες και μας έχουν πει ότι δεν πρέπει να στοχοποιήσουμε...

Α.Α. Δεν στοχοποιούμε...

Π.3. Αλλά ένα λεπτάκι Τάσο μου, εγώ όταν πέφτει στην αντίληψή μου αυτό το πράγμα, γιατί ο Διευθυντής Τεχνικής Εκπαίδευσης αυτό μας είπε ότι έχει πέσει στην αντίληψή τους και την κάλεσαν να της μιλήσουν, δεν μας είπε αυτό το πράγμα; Με σκοπό να τη συνετίσουν. Σωστά; Πώς καλείς ένα άνθρωπο και ποιος ήταν ο τρόπος που καλείς τον άνθρωπο αυτό, ένα μαθητή ή μια μαθήτριά να τον συνετίσεις και βλέπεις αυτό το αποτέλεσμα μετά από μια βδομάδα.

Π.2. Ενώ το έχει ξανακάνει να πούμε.

Π.3. Δεν υπήρχε κανένας τρόπος και αν ήταν το μέτρο αυτό, πρέπει να αλλάξει γιατί το μέτρο δεν λειτούργησε προφανώς και μιλάμε για ένα παιδί που μπορεί να ήταν το παιδί μας, η αδερφή μας ο οποιοσδήποτε και γίνεται ένας χαμός και διαλέξαμε ένα βίντεο, το οποίο σας λέω ήτανε το πιο ελαφρύ σε σχέση με τα βίντεο τα οποία κυκλοφορούν. Γιατί υπάρχουν βίντεο που κτυπάνε στο κεφάλι της τη μαθήτριά κάτω στο πάτωμα, είναι πολύ πιο βίαια.

Π.1. Δεν δικαιολογεί κανένας την πράξη την οποία έγινε.

Π.3. Δεν είπαμε ότι δικαιολογεί κανένας.

Π.1. Απλά πρέπει νομίζω να κρατάμε όλοι μας μια γραμμή, απ' εκεί και πέρα υπάρχουν οι αρμόδιοι φορείς που μπορούν να ξεκαθαρίσουν αυτό το πράγμα.

Π.3. *Ναι, πως λειτουργούν οι αρμόδιοι φορείς και ποια είναι τα μέτρα που παίρνεις για να συνετίσεις ένα παιδί.*

Π.1. *Ε είναι εις γνώση τους και ξέρουν πάρα πολύ καλά πως να χειριστούν τέτοιου είδους περιστάσεις.*

Π.3. *Όταν προσπαθείς να συνετίσεις ένα παιδί και το αποτέλεσμα που έχεις είναι αυτό που έχουμε εμείς στα χέρια μας και βλέπουμε ή ο κόσμος στο διαδίκτυο και συζητιέται όλο αυτό το πράγμα. Δεν νομίζω ότι αρκούν αυτά τα μέτρα και πρέπει να επαναπαυθούμε.*

Π.1. *Ναι ρε Χριστιάνα μου, να μην επαναπαυθείς, τι μπορείς να κάνεις; Αφού υπάρχει εκεί το σχολείο, υπάρχει ένας φάκελος ο οποίος είναι μπροστά στο διευθυντή του σχολείου, του συγκεκριμένου σχολείου, υπάρχουν καταθέσεις προφανώς είτε από μαθητές είτε από δασκάλους που έχουν γράψει κάποιες συμπεριφορές του συγκεκριμένου ατόμου απ' εκεί και πέρα...*

Π.3. *Ένα λεπτό Τάσο μου έχεις ένα μαθητή, ο οποίος ασκεί βία και το ακούσαμε και το είδαμε και το είπαμε και μάθαμε ότι ασκούσε βία και πριν και σε άλλα παιδιά. Τι; Το αφήνεις εκεί μέχρι να φτάσει ο κόμπος στο χτένι; Δεν κάνεις μια κίνηση; Ακραία κίνηση;*

Π.1. *Ποια είναι η ακραία κίνηση;*

Π.3. *Αποβολή δια παντός, πριν να φτάσουμε σε αυτά τα πράγματα.*

Α.Α. *Παιδιά, δεν είμαστε αρμόδιοι ούτε δικαστές είμαστε για να αποφασίσουμε για το τι πρέπει να γίνει.*

Π.3. *Ναι ρε παιδιά αλλά γιατί να καταστρέψεις την ψυχολογία ενός παιδιού στο οποίο αυτό το πράγμα μπορεί να αφήσει 1000 ψυχικά τραύματα.*

Π.1. *Μα και εσύ δεν ξέρεις τι ψυχολογία έχει το άλλο άτομο που φαίνεται ως θύτης;*

Π.3. *Δεν έχει καμία σχέση η κοπελίτσα η οποία της ασκήθηκε βία σε σχέση με τα ψυχολογικά που μπορεί να έχει η κοπέλα η οποία άσκησε βία.*

Π.1. *Εμείς δεν είπαμε για ψυχολογικά. Γενικά ήταν.*

Π.3. *Ναι, οτιδήποτε πρόβλημα περνάει. Δεν έχει καμία σχέση το ένα με το άλλο.*

Α.Α. *Τον παλιό καιρό δεν είχε κάποια ειδικά κέντρα με τα επιθετικά παιδιά;*

Π.3. *Ε μα αυτό λέω εγώ, αυτά τα πράγματα λέω.*

Π.1. *Μα σωφρονιστήριο;*

Α.Α. *Όχι βρε.*

Π.4. *Μα μας το είπε και ο κ. Νικολάου νομίζω, άντε και την απέβαλες δια παντός. Τι θα γίνει αυτό το παιδί; Τι θα καταλάβεις; Πρέπει με κάποιο τρόπο να συνετίσεις αυτό το άτομο, να καταλάβει το κακό που έκανε γιατί δεν μπορείς απλά να το πετάξεις στο δρόμο.*

Π.3. *Τώρα που πρέπει να συνετίσεις αυτό το άτομο και είναι πολύ δύσκολο να συνετίσεις αυτό το άτομο απ' ότι βλέπουμε στα βίντεο πρέπει όμως να επαναφέρεις και στην κανονική ζωή του το άλλο το κορίτσι και άλλα χίλια κορίτσια που μπορεί να πέφτουν θύματα ή αγόρια ξυλοδαρμού.*

Α.Α. *Μην ξεχνάς Χριστιάνα μου ότι και αυτό ένα παιδί είναι.*

Π.3. *Ρε παιδιά δεν είναι αυτό που λέω. Είναι λες και δεν με καταλαβαίνετε σε αυτό που λέω.*

Π.2. *Η Χριστιάνα σου λέει ότι πρέπει να βρεθεί κάποιος άλλος τρόπος για τα παιδιά αυτά που σου λέει ότι το έχουν ξανακάνει και άλλες φορές.*

Π.1. *Ναι σαφώς και το καταλαβαίνουμε. Από την άλλη, εμείς δεν είμαστε αρμόδιοι αυτή τη στιγμή να βρούμε και μέσω της τηλεόρασης να πούμε αυτό το παιδί να κάνει έτσι έτσι έτσι.*

Π.3. *Ναι αυτό το έκανε ο Υπουργός Παιδείας, ο κ. Καδής και διέταξε παραδειγματική τιμωρία για το συγκεκριμένο περιστατικό. Δεν είπαμε ότι είμαστε οι αρμόδιοι. Απλά είναι πάρα πολύ άσχημο να βλέπεις αυτό το πράγμα, να ξέρεις από πριν ότι το συγκεκριμένο άτομο έχει αυτές τις τάσεις και να μην το βοηθάς γιατί φαντάζομαι και η ίδια η κοπέλα δεν είναι στην καλύτερη φάση. Η ίδια η κοπέλα η οποία κτύπησε την άλλη κοπέλα. Άρα και η μια η κοπέλα είναι σε μια άσχημη κατάσταση και η άλλη. Μιλάμε για ένα πράγμα το οποίο φέρνει δυο παιδιά σε πολύ άσχημη κατάσταση. Γιατί αφού ξέρεις να μην το προλάβεις; Είτε με μαθήματα σε ψυχολόγους, είτε με ειδικά μαθήματα να προβληματιστούμε και δεν είμαστε οι αρμόδιοι. Να κάτσουν οι αρμόδιοι να βρουν μια χρυσή τομή να βοηθήσουν αυτά τα παιδιά.*

Στο σημείο αυτό στην οθόνη εμφανίστηκε υπότιτλος, στον οποίο αναγραφόταν: «ποια είναι η τιμωρία που δέχθηκε η 16χρονη;»

Α.Α. Χριστιάνα μου ο λόγος που το αγγίζουμε είναι επειδή και σαν εκπομπή και σαν ομάδα όλοι μας προβληματιστήκαμε και θέλαμε και εμείς οι ίδιοι να προβληματίσουμε και τους τηλεθεατές ούτως ώστε να μην είναι απαθείς. Αυτό είναι το χειρότερο πράγμα.

2. Στις **14/10/2016**, μεταξύ των ωρών **16:00 – 18:00**, ο οργανισμός μετέδωσε το απογευματινό πρόγραμμα «Όλα για σένα» στο πλαίσιο του οποίου προβλήθηκαν πλάνα με σκηνές βίας από βίντεο ξυλοδαρμού μαθήτριας, τα οποία ενδέχεται να βλάψουν σοβαρά τη σωματική, πνευματική ή ηθική ανάπτυξη των ανηλίκων κατά παράβαση του κανονισμού 32(3)(α) των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000)

Ισχύουν τα γεγονότα του υποστοιχείου 1.

Ο οργανισμός, με επιστολή των Δικηγόρων του Α. & Α.Κ. Αιμιλιανίδη, Κ. Κατσαρού & Συνεργάτες ΔΕΠΕ ημερομ. **22.12.2016**, (**ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α΄**), υπέβαλε τις θέσεις και τις απόψεις του σε σχέση με την εν λόγω υπόθεση. Σημειώνεται δε ότι, ο οργανισμός δεν εξέφρασε την επιθυμία να επιθεωρήσει το διοικητικό φάκελο της υπόθεσης.

Έχουμε μελετήσει με μεγάλη προσοχή όλα τα ενώπιόν μας στοιχεία και περιστατικά, συμπεριλαμβανομένων των γραπτών εξηγήσεων του οργανισμού, όπως έχουν εκφρασθεί από τους Δικηγόρους του και κατόπιν προσεκτικής παρακολούθησης του εν λόγω ρεπορτάζ, κρίνουμε ότι:

Στις **14.10.2016** μεταξύ των ωρών **16:00 - 18:00**, ο οργανισμός μετέδωσε στο πλαίσιο του προγράμματος «Όλα για σένα» θέμα αναφορικά με το ξυλοδαρμό μαθήτριας από συμμαθήτριάς της εντός και εκτός σχολικού χώρου στη Λεμεσό, κατά τη διάρκεια του οποίου μεταδόθηκε λεκτική αναφορά σε συνδυασμό με προβολή πλάνων που ήταν ενδεχόμενο να βλάψουν τη

σωματική, πνευματική ή την ηθική ανάπτυξη των ανηλίκων, χωρίς να προηγηθεί ακουστική προειδοποίηση ή να αναγνωρίζονται από την παρουσία οπτικού συμβόλου καθ' όλη τη διάρκειά τους, κατά παράβαση του **άρθρου 29(3)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Οργανισμών Νόμων του 1998 μέχρι 2016 (υποστοιχείο 1). Επίσης, κατά τη διάρκεια του προγράμματος που μεταδόθηκε την προαναφερθείσα μέρα και ώρα προβλήθηκαν πλάνα με σκηνές βίας εντός οικογενειακής ζώνης που ενδέχεται να βλάψουν σοβαρά τη σωματική, πνευματική ή ηθική ανάπτυξη των ανηλίκων κατά παράβαση του **Κανονισμού 32(3)(α)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000) (υποστοιχείο 2). (Τα γεγονότα των υποστοιχείων εκτίθενται στις σελίδες 3 – 9 της παρούσας απόφασης).

Αναφορικά με τις γραπτές θέσεις / εξηγήσεις του οργανισμού, όπως αυτές εμπεριέχονται στην επιστολή των Δικηγόρων του οργανισμού ημερομ.22.12.2016, η Αρχή επισημαίνει τα ακόλουθα:

Ο ισχυρισμός του οργανισμού περί αοριστίας της κατ' ισχυρισμό παράβασης του άρθρου 29(3) καθώς σύμφωνα πάντα με τον ισχυρισμό *δεν φαίνεται να προκύπτει από την έκθεση γεγονότων με ποιο τρόπο η επίδικη προβολή ενδέχεται να βλάψει σοβαρά τη σωματική, την πνευματική ή την ηθική ανάπτυξη των ανηλίκων* δεν βρίσκει σύμφωνη την Αρχή. Η Αρχή επισημαίνει ότι ακόμα κι αν υπήρξε αλλοίωση της εικόνας, που αυτή ήταν στον ελάχιστο δυνατό βαθμό, το μαλλιοτράβηγμα και τα αλληλοκτυπήματα με μπουνιές, κλωτσιές, το σπρώξιμο μαθήτριας στο πάτωμα από συμμαθήτριά της ήταν καθ' όλα ευδιάκριτα στους τηλεθεατές. Είναι ενδεικτικό ότι μετά την προβολή του εν λόγω συμβάντος ακολούθησαν και άλλα περιστατικά σε σχολεία στην Κύπρο που είτε διαδραματίστηκαν είτε προβλήθηκαν από τους τηλεοπτικούς δέκτες μετά τη μετάδοση του επίδικου ρεπορτάζ. Κατά την κρίση μας η προβολή του επίδικου ρεπορτάζ συνέβαλε στο γεγονός αυτό με τον ένα ή τον άλλο τρόπο. Πώς μπορούμε λοιπόν να αποκλείσουμε ότι το συγκεκριμένο ρεπορτάζ δεν έτυχε παρακολούθησης από άλλα παιδιά-μαθητές που επηρεάστηκαν από την

έκθεση και τη δημοσιότητα που δόθηκε στο εν λόγω περιστατικό και δεν θεώρησαν «καλή ιδέα» την επανάληψή του;

Η Αρχή έχει να παρατηρήσει ότι η αυστηρότητα, με την οποία οι ραδιοτηλεοπτικοί οργανισμοί ελέγχουν το περιεχόμενο των προγραμμάτων τους, θα πρέπει να προσαρμόζεται ανάλογα με τον χρόνο μετάδοσης του εκάστοτε προγράμματος και την ηλικία των ατόμων που πιθανό να το παρακολουθούν.

Καθώς, είναι πλέον αποδεκτός και κατανοητός ο σημαντικός ρόλος της τηλεόρασης και οι επιδράσεις που έχει στο παιδί – θεατή οι τηλεοπτικοί οργανισμοί οφείλουν να είναι ιδιαίτερα προσεκτικοί όσον αφορά στο κάθε πρόγραμμα που μεταδίδουν. Πολυάριθμες έρευνες καταδεικνύουν με τα ευρήματά τους το ρόλο που διαδραματίζει η τηλεόραση στη ζωή των παιδιών, ως επίσης την επίδραση που έχει στην κοινωνική τους συμπεριφορά, αφού αποτελεί εργαλείο για ερμηνεία και κατανόηση της κοινωνίας και διαμορφώνει τη συνείδηση και την εμπειρία τους. Ορισμένες «δίοδοι» που χρησιμοποιούνται στην καθημερινή ζωή της τηλεόρασης είναι πιθανό να παρέχουν ένα χρήσιμο μέσο για τη διαμόρφωση των δράσεων των παιδιών.

Ως εκ τούτου, το κάθε ρεπορτάζ και θέμα που προβάλλεται πρέπει να προπαρασκευάζεται με ευθύνη και οι τηλεοπτικοί οργανισμοί να αναλογίζονται πάντοτε τις επιδράσεις των προγραμμάτων στα παιδιά, ως επίσης και ποιο είναι το τελικό προϊόν της είδησης στο θεατή. Η συναισθηματική αντίδραση ή η ενημέρωση;

Αναφορικά με τον ισχυρισμό των Δικηγόρων του οργανισμού ότι είναι η θέση των πελατών μας ότι έχει προηγηθεί επαρκής και διαρκής και εντόνως η λεκτική προειδοποίηση του επιβάλλεται από το υπό αναφορά άρθρο (σελ. 3, τελευταία παράγραφος επιστολής ημερομ. 22/12/2016) η Αρχή επισημαίνει ότι η αναφορά της λέξης «ξυλοδαρμός» που όπως ισχυρίζεται ο οργανισμός

αναφέρθηκε πολλές φορές δεν αποτελεί προειδοποίηση για τα πλάνα που ακολουθούν και ότι αυτά ενδεχομένως να βλάψουν τη σωματική, πνευματική ή ηθική ανάπτυξη των ανηλίκων. Η Αρχή θεωρεί την αναφορά σε ξυλοδαρμό ως ανεπαρκή προειδοποίηση και παρατηρεί ότι η εν λόγω αναφορά αποτελεί περιγραφή και όχι προειδοποίηση για το περιεχόμενο των πλάνων που ακολούθησαν, η οποία μάλιστα περιγραφή εξιτάρει και παρακινεί το ενδιαφέρον και την περιέργεια των τηλεθεατών παρά τους προειδοποιεί για τα πλάνα που θα προβληθούν.

Περαιτέρω, ο ισχυρισμός του οργανισμού ότι *το επίδικο βίντεο προβλήθηκε με τη δέουσα και μέγιστη προσοχή ώστε μόλις που να διακρίνονται ή και να διαφαίνονται κινήσεις* (σελ. 4, παράγραφος 1, επιστολής ημερομ. 22/12/2016) δεν μας βρίσκει σύμφωνους. Η Αρχή σημειώνει ότι η επεξεργασία της εικόνας (θόλωμα εικόνας – soft focus) για σκοπούς προστασίας των προσωπικών δεδομένων των ανηλίκων μαθητριών ή για προστασία των τηλεθεατών ήταν ελάχιστη. Η Αρχή τονίζει ότι στο υπό αναφορά βίντεο, παρά το ότι έχει υποστεί μερική επεξεργασία (θόλωμα εικόνας – soft focus) και ενδεχομένως να καθίσταται δύσκολη η αποκάλυψη της ταυτότητας των εμπλεκόμενων ανήλικων προσώπων, εντούτοις διακρίνονται οι κινήσεις και οι πράξεις των μαθητριών και είναι ξεκάθαρη η άσκηση βίας σε βάρος ανήλικης μαθήτριας από συνομήλικές της. Παράλληλα, η όλη προβολή και συζήτηση περί του συμβάντος συνοδευόταν από λεκτικές αναφορές των συνομιλητών, οι οποίοι μεταξύ άλλων είπαν τα ακόλουθα *«ένα βίντεο που κυκλοφορεί στο διαδίκτυο και πραγματικά μόνο εκνευρισμό μπορεί να σου φέρει. Και όχι μόνο εκνευρισμό, αγανάκτηση και πολλά άλλα συναισθήματα [...] Το βίντεο είναι σκληρό πραγματικά»*. Επιπλέον, το βίντεο μεταδόθηκε με φυσικό ήχο (natural sound) και ακούγονται οι φωνές και οι κραυγές των μαθητριών, καθιστώντας με αυτό τον τρόπο το βίντεο πιο ρεαλιστικό, προβάλλοντας την ωμή πραγματικότητα και μεταφέροντας το κλίμα και την ένταση που υπήρχε από την αυλή του σχολείου, στην οθόνη της τηλεόρασης.

Έχει επανειλημμένα υποδειχθεί από την Αρχή ότι οι τηλεοπτικοί οργανισμοί επιβάλλεται να είναι ιδιαίτερα προσεκτικοί στα προγράμματα που μεταδίδουν, κυρίως τις ώρες που παρακολουθούν ανήλικοι, προκειμένου να μη στιγματίσουν ανεπανόρθωτα την παιδική ψυχή και να μη διοχετεύσουν τη βία ως μια συνήθη «κοινωνική» πρακτική στο υποσυνείδητο του παιδιού. Ένας τηλεοπτικός οργανισμός που εκπέμπει καθημερινά και επί εικοσιτετραώρου βάσεως στο σπίτι της κυπριακής οικογένειας, δεν θα πρέπει να αναπαράγει τη βία.

Αναφορικά με τον ισχυρισμό ότι *οι σκηνές δεν ήταν τέτοιας διάρκειας, ούτε και τέτοιας ευκρίνειας αφού ήταν βιντεοσκοπημένες από κινητό τηλέφωνο ή και ο τρόπος προβολής τους δεν ήταν ικανός να προκαλέσει αναστάτωση ή και να βλάψει σοβαρά την πνευματική ή και την ηθική ανάπτυξη των ανηλίκων* (σελ. 5, παράγραφος 2 επιστολής ημερομ. 22/12/2016) η Αρχή θεωρεί ότι ο χρόνος των 24 λεπτών που δόθηκαν για την παρουσίαση και σχολιασμό του εν λόγω συμβάντος δεν είναι καθόλου αμελητέος σε μια εκπομπή συνολικής διάρκειας 2 ωρών. Επιπλέον, η προβολή και επαναπροβολή των επίδικων πλάνων που είχαν διάρκεια περίπου 50 δευτερολέπτων επίσης δεν μπορεί να χαρακτηριστεί σύντομη. Παρ' όλα αυτά, ακόμα κι αν θεωρηθεί ότι η παρουσίαση και συζήτηση ενός θέματος είναι σύντομη, το περιεχόμενο των πλάνων που μεταδίδονται στο πλαίσιο της παρουσίασης και συζήτησης μπορεί να είναι τέτοιο που να ενοχλήσει τους τηλεθεατές, έστω και αν δεν είναι μεγάλης διάρκειας.

Συνοψίζοντας, η Αρχή θεωρεί ότι ο οργανισμός μπορούσε να αναφερθεί στο συγκεκριμένο περιστατικό χωρίς να προβάλει το βίντεο του ξυλοδαρμού και χωρίς ουσιαστικά να αναπαράγει τη βία με τη βία. Η προβολή του συγκεκριμένου βίντεο δεν εξυπηρετεί κανένα σκοπό πληροφόρησης, αλλά αντίθετα αναπαράγει την αγριότητα και τη βία του ξυλοδαρμού, με απώτερο σκοπό την τηλεθέαση. Επιπλέον, τα υπό αναφορά πλάνα δεν ήταν σύντομα, ο βαθμός επεξεργασίας τους δεν ήταν ικανοποιητικός με αποτέλεσμα η άσκηση

βίας να είναι ευδιάκριτη, δεν προηγήθηκε προειδοποίηση ενώ συνοδεύονταν από λεκτική περιγραφή, καθιστώντας τις σκηνές βίας πιο έντονες. Η Αρχή επαναλαμβάνει ότι η δημοσιοποίηση του συμβάντος αυτού καθ' αυτού δεν είναι κατακριτέα ή επιλήψιμη, ωστόσο αυτή μπορούσε να επιτευχθεί χωρίς την προβολή σκηνών βίας.

Ενόψει των ανωτέρω, η Αρχή κρίνει και αποφασίζει ότι υπάρχουν παραβάσεις του **άρθρου 29(3)** (υποστοιχείο 1) των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Οργανισμών Νόμων του 1998 μέχρι 2016 και του **Κανονισμού 32(3)(α)** (υποστοιχείο 2) των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000).

Η Αρχή, σύμφωνα με τις πρόνοιες του **άρθρου 3(2)(ζ)**, έχει δώσει στον οργανισμό το δικαίωμα να ακουσθεί και μπορεί να προχωρήσει στην επιβολή των, κατά την κρίση της, επιβαλλόμενων κυρώσεων.

Παρά ταύτα και υπό το φως των περιστάσεων της υποθέσεως, η Αρχή δίνει στον οργανισμό την ευκαιρία να ακουσθεί και μετά τη διαπίστωση των παραβάσεων για σκοπούς επιβολής κυρώσεων.

Η Αρχή καλεί τον οργανισμό, εάν επιθυμεί, όπως υποβάλει τις απόψεις του εγγράφως για σκοπούς επιβολής κυρώσεων μέσα σε δέκα (10) μέρες από τη λήψη της παρούσας. Σε περίπτωση που δε ληφθεί απάντηση μέσα στην πιο πάνω προθεσμία, η Αρχή θα προχωρήσει στην επιβολή κυρώσεων.

(Α. Κ. ΕΥΑΓΓΕΛΟΥ)
Πρόεδρος
Αρχής Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου

ΑΡΧΗ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΡΑΣΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

(ΥΠΟΘΕΣΗ ΑΡ. 121/2016(2))

ΑΥΤΕΠΑΓΓΕΛΤΗ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΠΙΘΑΝΩΝ ΠΑΡΑΒΑΣΕΩΝ ΑΠΟ ΤΟΝ ΤΗΛΕΟΠΤΙΚΟ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟ «ΜΕΓΑ – TVONE»

Ημερομηνία Απόφασης: 21 Ιουνίου, 2017

Ενώπιον: κ.κ. Αλέκου Ευαγγέλου, Προέδρου, Ρόνας Πετρή Κασάπη, Αντιπροέδρου, Τάσου Κυρμίτση, Ξενοφώντος Χαραλάμπους, Ισίδωρου Κολώτα, Σέργιου Ποΐζη και Αγγελικής Λαζάρου, Μελών.

ΑΠΟΦΑΣΗ

Στις **29 Μαρτίου 2017**, η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου αποφάσισε ότι στην παρούσα υπόθεση υπάρχουν παραβάσεις του **άρθρου 29(3)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Οργανισμών Νόμων του 1998 μέχρι 2016 και του **Κανονισμού 32(3)(α)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000).

Το πιο πάνω άρθρο αναφέρει:

29. – (3) Για τα αναφερόμενα στα εδάφια (1) και (2) προγράμματα που μεταδίδονται σε μη κωδικοποιημένη μορφή, τηλεοπτικοί οργανισμοί έχουν την υποχρέωση να διασφαλίζουν ότι προηγείται ακουστική προειδοποίηση ή να αναγνωρίζονται από την παρουσία ενός οπτικού συμβόλου καθ' όλη τη διάρκειά τους.

Οι πιο πάνω Κανονισμοί αναφέρουν:

32. – (3) Απαγορεύεται - (α) Η μετάδοση προγραμμάτων εντός οικογενειακής ζώνης που ενδέχεται να βλάψουν σοβαρά τη σωματική, πνευματική ή ηθική

ανάπτυξη των ανηλίκων και ειδικότερα προγραμμάτων που περιέχουν ερωτικές σκηνές ή σκηνές βίας.

Η Αρχή, σύμφωνα με τις πρόνοιες του **άρθρου 3(2)(ζ)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Οργανισμών Νόμων του 1998 μέχρι 2016, είχε δώσει στον οργανισμό το δικαίωμα να υποβάλει τις απόψεις του και μπορούσε να προχωρήσει στην επιβολή των, κατά την κρίση της, επιβαλλομένων κυρώσεων.

Παρά ταύτα και υπό το φως των περιστάσεων της υποθέσεως, η Αρχή έδωσε στον οργανισμό την ευκαιρία να υποβάλει τις απόψεις του και μετά τη διαπίστωση των παραβάσεων για σκοπούς επιβολής κυρώσεων.

Η Αρχή, με επιστολή της ημερομ. **17.5.2017** κάλεσε τον οργανισμό, εάν επιθυμεί, να υποβάλει τις απόψεις του εγγράφως για σκοπούς επιβολής κυρώσεων μέσα σε δέκα (10) μέρες από τη λήψη της επιστολής. Τονίστηκε επίσης ότι σε περίπτωση που δεν ληφθεί απάντηση μέσα στην πιο πάνω προθεσμία, η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου θα προχωρήσει στην επιβολή κυρώσεων.

Ο οργανισμός, με επιστολή των Δικηγόρων του κ.κ Α. & Α.Κ Αιμιλιανίδης, Κ. Κατσαρος & Συνεργάτες ΔΕΠΕ, ημερομ. **29.5.2017 (ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α')** υπέβαλε τις απόψεις του εγγράφως για σκοπούς επιβολής κυρώσεων.

Αναφορικά με τους ισχυρισμούς του οργανισμού, όπως καταγράφονται στην προαναφερθείσα επιστολή του Δικηγόρου του, η Αρχή παρατηρεί τα εξής:

Ο Δικηγόρος του οργανισμού στην επιστολή του αναφέρει ότι *«έχουμε δεόντως ενημερωθεί για την πρόσφατη αλλαγή στο συμβούλιο της Αρχής καθώς και για τις ενέργειες στις οποίες έχει προβεί η Αρχή για απόσυρση παραπόνων των οποίων η διερεύνηση είχε αρχικώς διενεργηθεί από το προηγούμενο συμβούλιο και ότι δεν καθίσταται ξεκάθαρο το κατά πόσον η διερεύνηση του υπό κρίση*

παραπόνου έχει διενεργηθεί και συνεχιστεί υπό την εποπτεία του παρόντος συμβουλίου.»

Η Αρχή επισημαίνει στον οργανισμό ότι δεν υπήρξε απόσυρση παραπόνων του κοινού, τα οποία είχαν αρχικώς διερευνηθεί από το «προηγούμενο» Συμβούλιο, ως εσφαλμένα αναφέρει ο Δικηγόρος του οργανισμού.

Η Αρχή στη συνεδρία της με αριθμό 10/2017 και ημερομηνία 15.3.2017, λαμβάνοντας υπόψη την παραίτηση του κ. Γιάννου Αφροδίση, καθώς και το διορισμό του νέου Μέλους κ. Αγγελικής Λαζάρου, αποφάσισε να ανακαλέσει όλες τις υποθέσεις που βρίσκονται στο στάδιο επιβολής κύρωσης, ώστε να διασφαλιστεί η ορθότητα και η νομιμότητα της σύνθεσής της. Ακολούθως, σε συνεδρία της με αριθμό 18/2017 και ημερομηνία 16.5.2017, η Αρχή αποφάσισε να προβεί σε επανεξέταση όλων των υποθέσεων που είχε ανακαλέσει.

Η παρούσα υπόθεση, δεν συγκαταλέγεται στις προαναφερόμενες υποθέσεις, αφού δεν βρισκόταν στο στάδιο της επιβολής της κύρωσης, αλλά στο στάδιο της προώθησης.

Πιο συγκεκριμένα, στις 2.11.2016, στη συνεδρία υπ' αριθμόν 29/2016 με παρόντες τους κ. Γιάννο Αφροδίση (πρώην αντιπρόεδρο της Αρχής), κ. Ρόνα Πετρή Κασάπη, κ. Σέργιο Ποίζη, κ. Ξενοφόντα Χαραλάμπους, κ. Τάσο Κυρμίτση και κ. Ισίδωρο Κολώτα, η Αρχή αποφάσισε όπως προωθήσει το πόρισμα που υπέβαλε η ερευνώσα Λειτουργός με αριθμό ΠΡ. 184/2016(2) δεδομένου ότι υπήρχαν εκ πρώτης όψεως παραβάσεις που πραγματοποιήθηκαν στις 14.10.2016. Η Αρχή με επιστολή της ημερομ. 7.11.2016 έθεσε ενώπιον του οργανισμού τις διερευνώμενες παραβάσεις για οποιεσδήποτε εξηγήσεις και/ή παραστάσεις και/ ή θέσεις του και για να δηλώσει κατά πόσο επιθυμεί να επιθεωρήσει το διοικητικό φάκελο της υπόθεσης.

Στις 23/1/2017, ο κ. Γιάννος Αφροδίσης, υπέβαλε με επιστολή στο Υπουργικό Συμβούλιο την παραίτησή του από τη θέση του Αντιπροέδρου της Αρχής Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου. Στις 6.2.2017, ημερομηνία κατά την οποία το Υπουργικό Συμβούλιο διόρισε ως Μέλος του Συμβουλίου της Αρχής την κ. Αγγελική Λαζάρου.

Ακολούθως, στις 29.3.2017, στη συνεδρία υπ' αριθμόν 12/2017 με παρόντες τους κ. Αλέκο Ευαγγελου, κ. Ρόνα Πετρή Κασάπη, κ. Σέργιο Ποίζη, κ. Ξενοφώντα Χαραλάμπους, κ. Τάσο Κυρμίτση, κ. Ισίδωρο Κολώτα και κ. Αγγελική Λαζάρου, η Αρχή έκρινε τον οργανισμό ένοχο για τις υπό διερεύνηση παραβάσεις, αφού προηγουμένως ο Πρόεδρος και το Μέλος της Αρχής, τα οποία ήταν απόντα από την συνεδρία με αρ.29/2016 ημερομηνίας 2.11.2016, κατά την οποία αποφασίστηκε να προωθηθεί η υπό αναφορά υπόθεση, ενημερώθηκαν πλήρως και μελέτησαν όλα τα στοιχεία που αφορούν στην υπόθεση αυτή και αποφάσισαν όπως συμφωνήσουν και υιοθετήσουν τα όσα αποφασίστηκαν στην πιο πάνω συνεδρία με αρ.29/2016 και ημερομηνία 2.11.2016.

Στις 21/6/2017 στη συνεδρία υπ' αριθμόν 23/2017 με παρόντες τους κ. Αλέκο Ευαγγελου, κ. Ρόνα Πετρή Κασάπη, κ. Σέργιο Ποίζη, κ. Ξενοφώντα Χαραλάμπους, κ. Τάσο Κυρμίτση, κ. Ισίδωρο Κολώτα και κ. Αγγελική Λαζάρου, η Αρχή προχώρησε με την επιβολή κυρώσεων στην υπό αναφορά υπόθεση.

Παρόμοιας φύσης θέματα, εξετάστηκαν από το Ανώτατο Δικαστήριο στην ***Αναθεωρητική Έφεση Αρ. 167/2009 Αντέννα Λιμιτεδ Vs Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου ημερομ. 13.4.2013***, στην οποία λέχθηκαν τα εξής:

Το Άρθρο 22 του περί Γενικών Αρχών του Διοικητικού Δικαίου Νόμου Ν. 158(1)/1999 για την αλλαγή στη σύνθεση του διοικητικού οργάνου προνοεί ότι: «22. Η διαδικασία συζήτησης και λήψης απόφασης για ορισμένο θέμα

πρέπει να διεξάγεται από την αρχή μέχρι το τέλος από τα ίδια μέλη του συλλογικού οργάνου. Αν η διαδικασία παρατείνεται σε περισσότερες συνεδρίες και η σύνθεση του οργάνου μετά την πρώτη συνεδρία αλλάξει με τη συμμετοχή μελών που ήταν απόντα στις προηγούμενες συνεδρίες, το συλλογικό όργανο δεν μπορεί να λάβει έγκυρη απόφαση στην τελευταία συνεδρία, εκτός αν στη συνεδρία αυτή επαναληφθεί από την αρχή η διαδικασία και η συζήτηση που προηγήθηκε. Αυτό δεν απαιτείται, όταν πρόκειται για απουσία από συνεδρία που ασχολήθηκε με προκαταρκτικά θέματα ή όταν τα μέλη τα οποία λαμβάνουν την τελική απόφαση είναι πλήρως ενημερωμένα σχετικά με όλα τα στοιχεία που είναι αναγκαία για τη λήψη απόφασης.»

Η ρύθμιση που ακολουθεί με βάση την πάρα πάνω νομοθετική διάταξη, αφορά ακριβώς στην περίπτωση που η διαδικασία για το ίδιο θέμα παρατείνεται σε περισσότερες συνεδρίες και η σύνθεση του οργάνου, μετά την πρώτη συνεδρία, έχει αλλάξει με τη συμμετοχή μελών που ήταν απόντα στις προηγούμενες συνεδρίες. Ο νόμος κατ' αρχήν προβλέπει ότι το συλλογικό όργανο δεν μπορεί να λάβει έγκυρη απόφαση εκτός αν κατά τη συνεδρία αυτή επαναληφθεί από την αρχή η διαδικασία και η συζήτηση που προηγήθηκε οπότε σε τέτοια περίπτωση θεωρείται ότι η συζήτηση της υπόθεσης άρχισε και τέλειωσε έγκυρα στην τελευταία συνεδρία. Η ρύθμιση αυτή συνάδει με την αρχή ότι τα μέλη του συλλογικού οργάνου πρέπει να έχουν, το καθένα ξεχωριστά, γνώση επί όλων των στοιχείων και γεγονότων ώστε να μπορούν να σταθμίσουν αυτά τα στοιχεία κλπ για να αποφασίσουν εγκύρως επί του συγκεκριμένου θέματος.

Παρόμοια ήταν και η θέση του Δικαστηρίου στην *Αναθεωρητική Έφεση Αρ. 42/2011 Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου Vs Αντέννα Λιμιτεδ ημερομ. 22.3.2017*, στην οποία ειπώθηκαν τα εξής:

«Η διαδικασία συζήτησης και λήψης απόφασης για ορισμένο θέμα πρέπει να διεξάγεται από την αρχή μέχρι το τέλος, από τα ίδια μέλη του συλλογικού οργάνου. Η αναφορά «από την αρχή μέχρι το τέλος» ερμηνεύεται ότι αφορά

στο διάστημα από την αρχή μέχρι το τέλος της εκάστοτε συνεδρίας του οργάνου και όχι από την έναρξη μέχρι την περάτωση της διοικητικής διαδικασίας και επεξεργασίας του υπό εξέταση θέματος μέχρι τη λήψη τελικής απόφασης. Σε τέτοια περίπτωση, δεν είναι δυνατή η λήψη έγκυρης απόφασης, εκτός αν επαναληφθεί εξ υπαρχής η διαδικασία και η συζήτηση που προηγήθηκε, οπότε, σε τέτοια περίπτωση, θεωρείται ότι η συζήτηση της υπόθεσης ξεκίνησε και περατώθηκε έγκυρα κατά την τελευταία συνεδρία. Ρύθμιση που συνάδει με τη γενική αρχή ότι τα μέλη του συλλογικού οργάνου πρέπει να έχουν, το καθένα ξεχωριστά, γνώση για τα επιμέρους στοιχεία και γεγονότα που αφορούν το υπό συζήτηση θέμα, ώστε να μπορούν να τα σταθμίσουν προκειμένου να καταλήξουν σε έγκυρη απόφαση.»

Η Αρχή αναφέρει στον οργανισμό ότι ο Πρόεδρος και το Μέλος της Αρχής, τα οποία ήταν απόντα από την συνεδρία ημερομηνίας 2.11.2016 , αρ. 29/2016 κατά την οποία αποφασίστηκε να προωθηθεί η υπό αναφορά υπόθεση, αφού ενημερώθηκαν πλήρως κατά το στάδιο εκδίκασης της υπόθεσης και αφού μελέτησαν όλα τα στοιχεία που αφορούν στην υπόθεση αυτή, ήτοι το διοικητικό φάκελο της υπόθεσης – που περιέχει όλα τα στοιχεία που λήφθηκαν υπόψη από τα Μέλη που ήταν παρόντα στη συνεδρία της Αρχής ημερομηνίας 2.11.2016 και αρ.29/2016, μεταξύ των οποίων το πόρισμα της Λειτουργού και το σχετικό απόσπασμα των πρακτικών της ως άνω συνεδρίας – αποφάσισαν όπως συμφωνήσουν και υιοθετήσουν τα όσα αποφασίστηκαν από την Αρχή στην πιο πάνω συνεδρία.

Ως προς τον ισχυρισμό του δικηγόρου του οργανισμού ότι *επρόκειτο περί ενός συμβάντος το οποίο κατέκλυσε τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, κατά τις πρώτες δε ώρες προβολής το βίντεο μεταδιδόταν αυθεντικό και χωρίς επεξεργασία*, η Αρχή διαπιστώνει από τα λεγόμενα του δικηγόρου του, ότι ο οργανισμός θεώρησε ότι λόγω της έκτασης που πήρε στο διαδίκτυο το όλο θέμα, όλοι οι τηλεθεατές, με βεβαιότητα θα είχαν υπόψη περί της φύσεως του περιεχομένου του ρεπορτάζ που επρόκειτο να προβληθεί και επομένως η ευθύνη για την

προστασία των ανηλίκων εναπόκειται σε αυτούς και όχι στον οργανισμό που μετέδιδε το θέμα. Η Αρχή θεωρεί ότι ο συγκεκριμένος οργανισμός δραστηριοποιείται εδώ και πολλά χρόνια στο κυπριακό τηλεοπτικό πεδίο και είναι σε θέση να γνωρίζει επ' ακριβώς τόσο τις πρόνοιες της Νομοθεσίας, όσο και τις αποφάσεις της Αρχής σε παρεμφερή θέματα. Επομένως, το γεγονός ότι η εν λόγω είδηση πήρε μεγάλες διαστάσεις και αναπαράχθηκε διαδικτυακά, σε καμία περίπτωση δεν απαλλάσσει τον οργανισμό από την υποχρέωση που φέρει, με βάση τη Νομοθεσία, απέναντι στους τηλεθεατές, ως προς το περιεχόμενο των προγραμμάτων που μεταδίδει ειδικά τις ώρες που παρακολουθούν ανήλικοι. Ο οργανισμός όφειλε από μόνος του στο πλαίσιο της αυτορρύθμισής του να φροντίσει, ώστε να προπαρασκευάσει με την ανάλογη ευαισθησία το θέμα που παρουσιαζόταν στο απογευματινό πρόγραμμα, χωρίς την συνεχή και επαναλαμβανόμενη προβολή σκηνών βίας και τη μετάδοση αχρείαστων λεπτομερειών, που δεν προσέφεραν απολύτως τίποτα στην είδηση, ούτε βοήθησαν στην πιστοποίηση της αλήθειας, ούτε συνέβαλαν στην περαιτέρω ευαισθητοποίηση της κοινής γνώμης.

Επιπλέον, και σε σχέση με τον προαναφερθέντα ισχυρισμό του δικηγόρου του οργανισμού ότι λόγω της διάδοσης του βίντεο στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, *οι πελάτες μας καλόπιστα έκριναν ότι η αναφορά σε 'ξυλοδαρμό' αποτελούσε υπό τις περιστάσεις ικανοποιητική προειδοποίηση* η Αρχή σημειώνει ότι η αναφορά σε ξυλοδαρμό περιγράφει την είδηση και δεν προειδοποιεί για το τι ενδεχομένως θα προβληθεί. Η Αρχή σημειώνει ότι η Νομοθεσία είναι απόλυτα σαφής και προβλέπει ρητά και ξεκάθαρα για την υποχρέωση του οργανισμού να διασφαλίζει ότι προηγείται ακουστική προειδοποίηση ή προγράμματα που ενδεχομένως να ενοχλήσουν ή να βλάψουν τους ανήλικους αναγνωρίζονται από την παρουσία οπτικού συμβόλου, κάτι που ο τηλεοπτικός οργανισμός απέτυχε να πράξει στην προκειμένη περίπτωση.

Η Αρχή σημειώνει ότι σε καμία περίπτωση και με κανένα τρόπο η αναφορά σε ξυλοδαρμό ή τα λεγόμενα των παρουσιαστών, συνιστούν σαφή και ξεκάθαρη

ακουστική προειδοποίηση. Επιπλέον, η Αρχή παρατηρεί ότι λόγω της φύσης της είδησης και ειδικότερα λόγω του ότι σε αυτή εμπλέκονταν ανήλικες μαθήτριες (θύμα και θύτες), ο οργανισμός όφειλε να είναι ακόμα πιο προσεκτικός στην προπαρασκευή και μετάδοση της. Η Αρχή επαναλαμβάνει ότι προτού προβληθεί η είδηση και οι επίδικες σκηνές, θα έπρεπε να προηγηθεί μια ξεκάθαρη και σαφής προειδοποίηση από τον οργανισμό, ότι οι εικόνες/σκηνές που ακολουθούν είναι ακατάλληλες για ανηλικούς ή είναι σκληρές. Εξάλλου, η Αρχή θεωρεί ότι οι αναφορές *«το βίντεο είναι σκληρό πραγματικά»*, *«όχι μόνο εκνευρισμό, αγανάκτηση και πολλά άλλα συναισθήματα που εν πάση περιπτώσει δεν είναι της ώρας να τα ονομάσουμε»*, *«φαίνεται ότι αφορμή για αυτό το βίντεο το τραγικό Αλεξία μου είναι ότι πραγματικά υπήρχαν εκεί απαθείς μάρτυρες που έβλεπαν το περιστατικό και δεν έκαναν τίποτα. Σε αυτό το σημείο έχουμε φτάσει, και απλά κινηματογραφούσαν λες και ήταν μια εκδήλωση, χαρούμενη εκδήλωση ή ένα θεατρικό που έπρεπε να το απαθανατίσεις με το κινητό σου, για να το έχεις και να γελάς μετά»* πέραν του ότι είναι ανεπαρκείς ως προειδοποίηση - αφενός μεν ενδέχεται να δελεάσουν / *«ιντριγκάρουν»* τους ανηλικούς να θέλουν να παρακολουθήσουν τις επίμαχες σκηνές και αφετέρου δεν παρέχουν σαφή προειδοποίηση στους γονείς ότι ακολουθούν ακατάλληλες σκηνές για ανηλικούς. Επιπρόσθετα, ακόμη και εάν η προειδοποίηση αυτή θεωρείτο ικανοποιητική – που εν πάση περιπτώσει η Αρχή δεν την θεωρεί – δεν μεσολαβούσε επαρκής χρόνος ούτως ώστε οι γονείς να απομακρύνουν τα παιδιά τους από τους δέκτες της τηλεόρασης.

Αναφορικά με τον ισχυρισμό που εγείρεται από το δικηγόρου του οργανισμού ότι η Αρχή δεν εξέδωσε εγκύκλιο με την οποία να απαγορεύεται η προβολή του βίντεο σε ψυχαγωγικές εκπομπές, ενώ είχε εκδώσει σχετική εγκύκλιο σχετικά με την προβολή του βίντεο σε ενημερωτικές εκπομπές και δελτία ειδήσεων, η Αρχή σημειώνει ότι με την πρακτική της έκδοσης εγκυκλίων υπενθυμίζει στους οργανισμούς τις σχετικές πρόνοιες της Νομοθεσίας που εκ των πραγμάτων οφείλουν να τηρούν. Ο κανονισμός 32(3) των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π.) προνοεί ξεκάθαρα

την απαγόρευση οποιουδήποτε προγράμματος εντός οικογενειακής ζώνης που ενδέχεται να βλάψει τους ανήλικους. Επιπλέον, η Αρχή σημειώνει ότι οι εγκύκλιοι που εκδίδει αποτελούν διευκρινιστικές αρχές, χωρίς όμως να είναι υπεράνω της σχετικής Νομοθεσίας.

Η Αρχή ξεκαθαρίζει για ακόμη μια φορά ότι σε καμία περίπτωση δεν έχει καταδικάσει τη μετάδοση της είδησης αυτής καθ' εαυτής, αλλά τον τρόπο προβολής της. Εξάλλου η Νομοθεσία είναι απόλυτα σαφής αναφορικά με τις σκληρές βίας και την προστασία των ανηλίκων και επομένως ο οργανισμός όφειλε να περιορίσει τα όρια της μετάδοσης στο βαθμό που να εξυπηρετούν την είδηση και να προστατεύουν τους ανήλικους.

Στην προκειμένη περίπτωση ο οργανισμός, χωρίς να λάβει οποιαδήποτε μέτρα από τα πιο πάνω, πρόβαλε και το βίντεο για τον ξυλοδαρμό ανήλικης (μαζί με τη λεκτική περιγραφή), κατά τη διάρκεια του οποίου χωρίς καμία προειδοποίηση, διακρινόταν ξεκάθαρα η άσκηση βίας. Σημειώνεται ότι στις 14.10.2016, κατά τη διάρκεια προβολής του εν λόγω θέματος που διήρκησε περίπου 50 δευτερόλεπτα, προβλήθηκαν πλάνα κατά τη διάρκεια των οποίων παρουσιάζεται η μαθήτρια θύτης να χαστουκίζει την μαθήτρια θύμα, να την τραβά από τα μαλλιά και να την ρίχνει με την πλάτη στο έδαφος, να την γρονθοκοπεί στο κεφάλι, να την κρατά από τα μαλλιά και να της χτυπά το κεφάλι με μανία στο πεζοδρόμιο, να κάθεται στην πλάτη της και να χτυπά επανειλημμένα το κεφάλι της στο έδαφος.

Έχει επανειλημμένα υποδειχθεί από την Αρχή ότι οι τηλεοπτικοί οργανισμοί επιβάλλεται να είναι ιδιαίτερα προσεκτικοί στα προγράμματα που μεταδίδουν, κυρίως τις ώρες που παρακολουθούν ανήλικοι, προκειμένου να μη στιγματίσουν ανεπανόρθωτα την παιδική ψυχή και να μη διοχετεύσουν τη βία ως μια συνήθη «κοινωνική» πρακτική στο υποσυνείδητο του παιδιού. Ένας τηλεοπτικός οργανισμός που εκπέμπει καθημερινά και επί εικοσιτετραώρου

βάσεως στο σπίτι της κυπριακής οικογένειας, δεν θα πρέπει να αναπαράγει τη βία.

Η έννοια της οικογενειακής ζώνης στηρίζεται στην αντίληψη ότι η είσοδος της τηλεόρασης στο κάθε σπίτι, επιβάλλει σεβασμό και συμμόρφωση προς τους τρόπους και κανόνες συμπεριφοράς μιας οικογένειας, από τις 5.30 το πρωί μέχρι τις 9:00 ή 10:00 το βράδυ, αναλόγως, που ορίζεται ως οικογενειακή ζώνη. Στη διάρκεια αυτής της περιόδου, το περιεχόμενο κάθε προγράμματος επιβάλλεται να είναι κατάλληλο για όλη την οικογένεια.

Επιπρόσθετα και ακριβώς λόγω του ότι τα παιδιά, σήμερα, εκτίθενται πέραν του δέοντος σε θεάματα, τα οποία δεν είναι κατάλληλα για την ευάλωτή τους ηλικία, οι τηλεοπτικοί οργανισμοί, με γνώμονα πάντα τη διασφάλιση της προστασίας των παιδιών, οφείλουν να είναι ιδιαίτερα προσεκτικοί, ώστε να μην συμβάλλουν και οι ίδιοι αρνητικά στην περαιτέρω έκθεση των ανηλίκων στη βία.

Εν όψει των ανωτέρω, η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου, αφού έλαβε σοβαρά υπόψη της όλα τα ενώπιόν της στοιχεία, συμπεριλαμβανομένων των γραπτών απόψεων του οργανισμού για σκοπούς επιβολής κυρώσεων, ως επίσης τη φύση, τη βαρύτητα, τη διάρκεια και τη σοβαρότητα των παραβάσεων, αποφασίζει όπως επιβάλει στον οργανισμό κυρώσεις ως ακολούθως:

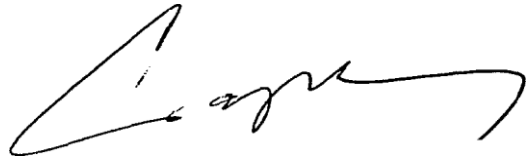
Για τις παραβάσεις που έγιναν στις **14.10.2016**, κυρώσεις ως εξής:

- Για την παράβαση του **άρθρου 29(3)** (υποστοιχείο **1**) των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Οργανισμών Νόμων του 1998 μέχρι 2016, **το διοικητικό πρόστιμο των €2.000.**
- Για την παράβαση του **Κανονισμού 32(3)(α)** (υποστοιχείο **4**) των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π 10/2000), η Αρχή δεν επιβάλλει οιαδήποτε κύρωση, λόγω ομοιότητας των

γεγονότων και συστατικών στοιχείων της παρούσας παράβασης με εκείνων του υποστοιχείου 1, στο οποίο έχει ήδη επιβληθεί κύρωση.

Ο οργανισμός καλείται να εμβάσει προς την Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου το διοικητικό πρόστιμο των **€2.000** που του έχει επιβληθεί μέσα σε τριάντα (30) ημέρες από την κοινοποίηση σ' αυτόν της παρούσας απόφασης.

(Α. Κ. ΕΥΑΓΓΕΛΟΥ)
Πρόεδρος
Αρχής Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου.